

Från veterinären...

Hypersensitivitetsreaktion i ansiktet

Av veterinär Ingunn Solberg Eriksson

Det sista året har jag blivit kontaktat för råd av flertal salukiägare vars saluki fått "bubblor" på näsan. Vissa har kliat och spruckit till vätskande sår. Vissa har stannat som bubblor eller som en stor svullnad tills de till slut försvunnit, med eller utan behandling.

Även om jag inte tagit prov på de saluki som haft dessa problem, så är jag ganska säker på att det är tal om hypersensitivitetsreaktioner. Här beskriver jag två former för hypersensitivitetsreaktioner; urticaria och eosinofil furunkulos.

URTICARIA OCH ANGIOÖDEM

Urticaria (nässelfeber) och angioödem (svullnader på grund av vätskeansamling) är hypersensitivitetsreaktioner i huden, där immunförsvaret överreagerar mot stimuli som mediciner, vacciner, mat eller insektstick/-bett.

SYMPTOM

Symptomen kommer plötsligt i form av svullnad, klåda och eventuellt röda utslag (urticaria). Om svullnaden går djupare, kallas det angioödem. Oftast uppstår det i huvudregionen. Urticaria kan dock uppstå på hela kroppen. Vid angioödem och svullnad i luftvägarna kan hunden få svårt att andas.

ORSAK

Vid urticaria överreagerar immunförsvaret på något ämne. Histamin utsöndras från mastceller och det gör att kärlen i området utvidgas och släpper genom vätska som ger ödem. Vanligtvis försvinner symptomen i loppet av ett dygn. Oftast hittar man inte den utlösande faktorn.

DIAGNOSTIK

Diagnosen ställs vanligen mot bakgrund av symptomen. Om man tar prov från huden kan man se att kärlen i området är utvidgade. Mikroskopi visar flera olika inflammationsceller, men vanligtvis inte eosinofila.

BEHANDLING OCH PROGNOSE

En enda behandling med kortison brukar vara effektivt, antingen som en injektion eller i tablettform. Om hunden fått allvarlig angioödem och andningen hämmas, kan mer aggressiv behandling vara nödvändig. Det bästa är om man kan ta reda på vad som utlöste reaktionen, eftersom man då kan se till att det inte händer igen.

Prognosen är oftast god. Enstaka hundar får en mer allvarlig utveckling med anafylaktisk chock, vilket måste behandlas omedelbart. Det är dock synnerligen sällan det blir så allvarligt.

EOSINOFIL FURUNKULOS

Furunkulos är en inflammation i hårsäckarna. Vid eosinofil furunkulos är inflammationen orsakad av en viss typ av inflammationsceller som kallas eosinofila. Åkomman är ovanlig, men ses oftast hos unga, vuxna hundar av medelstora till stora raser. Hanar och tikar drabbas lika ofta. Vissa studier visar att åkomman är vanligare under vissa årstider (vår/sommar). Symptomen kommer i loppet av 24 timmar efter att hundarna har varit utomhus och blivit exponerade för det som utlöser reaktionen, oftast bara några timmar efteråt. Sannolikt är det en hypersensitivitetsreaktion på ett insektsbett, dvs att kroppens immunförsvaret överreagerar mot insektsbettet.

SYMPTOM

Symptomen kommer plötsligt, inom 24 timmar och ibland i loppet av några timmar. Hundarna får plötsligt bubblor i huden. Det vanligaste är att hunden får bubblorna på näsan, men de kan få det i hela ansiktet och mer sällan på andra ställen på kroppen. Ofta kliar dessa bubblor och klådan kan bli mycket intensiv. Hunden kan också uppleva smärta i området. Vissa individer påverkas allmänt, blir dämpade och äter dåligt. Några kan även få feber. Symptomen försvinner av sig själv i loppet av tre veckor, men rätt behandling förkortar besvären, samt dämpar klådan och smärtan. Obehandlat vill bubblorna oftast spricka och det blir öppna vätskande sår.

ORSAK

Inte klart, men man misstänker en hypersensitivitetsreaktion mot insektstick/-bett.

DIAGNOSTIK

Diagnosen ställs mot bakgrund av information från ägaren, undersökning av utslagen, cellprov från området som man kollar på i mikroskop och eventuellt vävnadsprov (biopsi). Cellprov från huden visar flertal inflammationsceller av typen eosinofila, samt ett fåtal eller inga bakterier. Behandling med antibiotika (som ju bara hjälper mot bakterier) har därför ingen effekt.

BEHANDLING OCH PROGNOSE

Behandlingen är kortison i form av tabletter i 2-3 veckor. Särskilt i början bör dosen vara hög. Bättring ses vanligen i loppet av ett dygn efter behandlingsstart. I enstaka fall uppstår en sekundär bakteriell infektion. Det ses då många bakterier på cellprovet man kollar på i mikroskop. I så fall kan antibiotika vara nödvändigt, men då som ett tillägg till kortisonbehandling.

Bilder på eosinofil furunkulos

Foto Alice Brinck

Foto Evy Indahl Fredhjem

Foto Katarina Karlsson

REFERENSER

Hnilica Keith A: Small Animal Dermatology 3rd ed. Elsevier; 2011.

Guaguère Éric, Prélard Pascal; A Practical Guide To Canine Dermatology: Italy: Kalianxis; 2008.

Foster Aiden, Foil Carol. BSAVA Manual of Small Animal Dermatology, 2nd ed. British Small Animal Veterinary Association; 2003.

Curtis C F, Bond R, Blunden A S, Thomson D G, McNeil P E & Whitbread T W (1995) Canine eosinophilic folliculitis and furunculosis in 3 cases. JSAP36, 119-123.